

 <p>FAKULTA FILOZOFICKÁ ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY V PLZNI</p> <p>Katedra filozofie</p>	<p>PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE</p>
--	--

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / ~~bakalářská~~

Posudek (co se nehodí, škrtněte): ~~vedoucího~~ / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Karolína Jiráková, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Kateřina Fišerová

Název práce: Občanství v antické politické kultuře

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je projasnit vztah mezi skupinami obyvatel ve společenství attických *poleis* se zaměřením na Periklovy Athény. Společným jmenovatelem hlavních sledovaných kategorií je, že se jedná o obyvatele svobodné. Diplomantka se ptá, jak se k sobě má zejména občan a z politického života vyloučené osoby: žena občana a trvale usídlený cizinec (metoik). Tyto kategorie jsou v práci prohlubovány a dochází tak k jejich rozšiřování, doplňování i problematizaci, a to zcela v souladu s nastavením společenství, „neboť pluralita byla řeckou specializací a vždy existovaly výjimky potvrzující pravidlo.“ (Text diplomové práce, s. 52)

Cíl práce byl jednoznačně naplněn, kritické připomínky uvádím níže.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Téma úzce koresponduje se studovaným oborem a připomíná, že jedním ze základních úkolů humanitně-vědně zaměřených pracovišť je znovu a nově interpretovat kořeny západního civilizačního okruhu. Diplomantka si je tohoto závazku vědoma, když se sama v závěru práce (kapitola 4.3) vydává na tenký led a koncept vyloučení a začleňování do společenství aktualizuje (samotnou ambici hodnotím pozitivně, ačkoli nutně s sebou takový počin nese rizika, kterým se na magisterské úrovni lze jen stěží vyhnout).

Hlavní tezi kvalifikační práce je možné shrnout následovně: to, že si athénská *polis* drží privilegium být plnoprávným občanem pro relativně úzkou skupinu osob, neznamená, že neumí různými způsoby do sebe organicky začleňovat další skupiny ve jménu prosperity celku.

Na druhou stranu důsledné dodržování perspektivy občana neumožnilo diplomantce vyjít za některé kulturně podmíněné stereotypy: v rozmanitých dobových textech, které studentka používá k podpoře tezí o možnostech, právech a povinnostech jednotlivých skupin vyloučených z politického života, lze totiž sledovat i jinou, méně patrnou linku. Jak přesvědčivě ve svých textech ukázal Vernant a jeho početní žáci, to, že je něco oficiálně vyloučeno z politického života ještě neznamená, že se do něj (o to naléhavěji) skrytě neprolamuje (jak s naléhavostí připomínají tragédie, ale i více zemité každodenní situace z *Xenofónových Vzpomínek na Sókrata*). Z hlediska interpretačních pozic bych tak nesohlasila s jedním ze závěrů práce, kdy je chod domácnosti, soukromého prostoru, redukován na předstupeň či nutnou podmínku pro běh veřejného života, a tedy že správně fungující domov (*oikos*) je především vizitkou muže splňujícího předpoklady pro úspěšnou realizaci vně jeho zdí.

Práce je dobře podložena odbornými texty a doplňována doklady z dobové literatury. Charakteristickým znakem předložené práce je snaha problémy interpretovat, text nezůstává na rovině historicky-popisné. Nicméně úvahové pasáže jsou často nejasné (někdy jen stylisticky neobratné, v jiných případech i obsahově nedotažené). Uvádím jeden ilustrační úsek:

„Není pochyb, že musela existovat hranice a rozdíly mezi statusy občana a metoika, jinak by status metoika logicky nebyl potřeba. To však neznamená, že by tyto rozdíly byly vždy s cílem ponížít metoika, či mu stále připomínat jeho nižší postavení. Jednoduše metoikovi ukazovat, že mu do plnosti něco chybí. Což inklinuje k tomu si myslet, že metoikové ve společnosti nebyli vnímáni kladně, neboť nebyli plnohodnotnou součástí občanské společnosti, a tudíž i společnosti jako takové.“ (Text diplomové práce, 51)

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Text by si vzhledem k magisterské úrovni, ale i vzhledem ke zvolenému esejistickému stylu psaní, zasloužil důslednou jazykovou korekturu. V práci jsou časté chyby v čárkách, ve skloňování, objevují se neúplné věty bez sloves. Domnívám se, že pokud by text prošel revizí, pak by došlo i k odhalení a odstranění některých argumentačních nedostatků. Podoba odkazů na literaturu odpovídá požadavkům kladeným na kvalifikační práci, práce je členěna logicky a přehledně.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkový dojem z práce je velmi dobrý. Předložený text se drží perspektivy občanství, a tedy i náhled na další skupiny žijící ve společenství je podřízen tomuto prizmatu. Pozitivně je třeba hodnotit množství odborných titulů, které diplomantka přečetla a organicky začlenila do své práce, stejně jako snahu dokládat vybrané problémy konkrétními místy z dobové literatury (tragédie, komedie, filosofická a dějepisná díla ...). V tomto ohledu je práce ve srovnání s obvyklou podobou kvalifikačních textů předkládaných na stejné úrovni studia nadstandardní. Slabší stránkou je jazykový projev, který četbu komplikuje, a s ním související argumentační nedostatky ve volnějších úvahových pasážích práce.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Můžete vysvětlit, v jakém smyslu používáte označení „sociální hledisko“ ve druhé kapitole (2.1), kde pojednáváte o athénské občanství? Tedy v jakém smyslu propojujete soukromé, skryté, vnitřní se společenským?
2. Je (Xenofontův) Sókratés vhodným příkladem pro dokladování toho, jak má z hlediska obce vypadat dobrý občan? (Text diplomové práce, s. 9)
3. Můžete vysvětlit, kdo je ukryt za nevyjádřeným podmětem „my“ v úryvku z Vaší práce? Jak byste pak interpretovala například zemědělský vztah k půdě na vesnici, k předávání majetku z generace na generaci, nebo situaci některých současných obyvatelů Evropy, kteří se identifikují spíše s půdou, než s konceptem národa (například Siciláné)? „Dnes vnímáme nemovitý majetek jako věc, se kterou nemáme jiný vztah než ten, že jsme si ji na základě sympatie koupili a patří nám, a až nám nebude vyhovovat, nabídneme ji za nejvyšší cenu, někomu, koho ani znát nemusíme. Athénané to však nepovažovali za komoditu tohoto typu. Šlo o nezcizitelné dědictví, které spojovalo rodovou linii s místním původem.“ (Text diplomové práce, s. 49)

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Navrhuji známku „velmi dobře“.

Datum: 23. 5. 2023

Podpis